

Vzgojni izzivi

Kako otroke usmerjati na pot čistosti

Vir: Mateja Kropec Šega, Iskreni.net

Starši se v času odraščanja svojih otrok srečamo s kupom izzivov. Tem, o katerih se moramo z našimi otroki in mladostniki vedno znova pogovarjati, kar mrgoli. Nekatere so enostavnejše, druge zahtevajo večjo tehtnost in premislek. Čistost zanesljivo sodi med druge.

Tema, ki zori skupaj z otrokom in nami, starši

Začne se že, ko je otrok še čisto majhen. Verjetno je prvi korak v smer čistosti ta, da spoštujemo otrokovo telo in mu prepuščamo odločitve, kateri in kakšni telesni stiki mu ustrezajo. Že dojenčki namreč jasno pokažejo kakšnega ukvarjanja z njimi si želijo. Sledi skupno občudovanje skrivnosti novega življenja. Dojenčki, živalski mladički, kalčki na semenih, mlada drevesca na gozdnih tleh...

Nadaljnje potrebe po pogovoru se pojavijo brž, ko se pri otroku pokažejo novi izkustveni, razvojni ali vedenjski mejniki. Igra s svojim telesom, igre »zdravnikov« z drugimi otroki, gledanje neprimernih fotografij, morda celo zloraba.

V predšolski dobi sva midva z možem poudarek dala predvsem na zavedanju svojega telesa kot svetega in absolutne pravice do tega, da komur koli rečeš ne, kadar ti karkoli na tem področju ni všeč. In seveda temu, da smo se teh temah odprto in spoštljivo pogovarjali.

Prednajtniško obdobje

V tem obdobju se fantje in dekleta začnejo očitneje razlikovati. Pri obeh spolih se prične intenzivneje prebujati sramežljivost. Prav je, da otroke od prvega trenutka pri negovanju le-te podpremo. Potrebno pa je tudi, da se otroci v družinskih odnosih počutijo dovolj varne in sproščene, da ne skrivajo svojih morebitnih zdravstvenih skrbi. Z možem sva si »najdelikatnejše« pogovore razdelila po spolu. Jaz sem prevzela dekleta, mož fanta.

Deklice ob spodbudah (naprednejših) sošolk in prijateljic zahrepenijo po tem, da bi dobile prvi modrček (kaj pa vsaj top, mami?), kdaj bodo dobile dvodelne kopalke, pazljiveje izbirajo, kaj bodo oblekle in kako se bodo uredile. Uhančki? Špangice? Nakit? Ličenje? Postane jim nekoliko nerodno pogovarjati se o fantovskih prijateljih, čeprav jim je druženje z njimi vedno zanimivejše.

Z dečki dobimo priložnosti za nadaljnje pogovore o čistosti zanesljivo tedaj, ko pride čas za pogostejše tuširanje in prvi ukrep na področju telesnega vonja, ko opazimo, da si fantje začenjajo med seboj dajati »mačo« nadimke, ko ugotovimo, da se jim dogaja in jim je neprijetno ob jutranji erekciji, da so se zgodili prvi nočni izlivi... Tudi fantom v tem obdobje postane vedno bolj zanimivo druženje z deklicami.

Najstništvo

Pri najstnikih je treba priložnosti za pogovor o prebujajočem telesu iskati intenzivno in dobesedno z lučjo. Je pa nujno, da se o čistosti ne nehamo pogovarjati. Niti ena vožnja po cesti namreč ne mine brez namigujočih jumbo plakatov, skoraj niti enega ogleda televizije ni brez, tudi na področju spolnosti, vsiljivih reklam. Da o najstniških časopisih, izložbah kioskov in »mastnih« vicih niti ne govorimo.

Najpomembnejše je, da našim najstniškim otrokom povemo in pokažemo, da je spolnost eno najbolj svetih področij in da je na osrečujočo in izpolnjujočo spolnost vredno in čudovito lepo počakati v čistosti, dokler zveza v vseh pogledih ne dozori.

Kljub temu, da pametni starši svoje otroke ščitimo pred umazanijo tega sveta, so naši otroci temu izpostavljeni veliko bolj, kot bi si želeli. Sama sem bila vedno razpeta med tem, ali se je o neki temi res treba pogovoriti, da otroka pripravim na to, da postane pozoren, če bi bil deležen kakšne zlorabe, in tem, da sem čutila, da se s temi pogovori večkrat okrni otroško / mladostniško nedolžnost.

Najstniki začnejo svojim prijateljem dodajati simpatije, pozneje tudi prve fante in dekleta. Splača se že v otrokovih prvih letih potruditi, da smo do najstništva že navajeni na raznovrstne pogovore. Pravzaprav bi rekla drugače – že ko se dva spoznavata in se odločata za skupno pot v zakonu, se pravi, davno preden pridejo otroci, je nujno potrebno, da se par navadi pogovarjati o vsem. Presenetljivo veliko odraslih se namreč o telesnosti (pa še kakšni temi) sploh ne zmore pogovarjati na zrel način.

Čedalje bolj sem prepričana, da je najpomembnejše, da našim najstniškim otrokom povemo in pokažemo, da je spolnost eno najbolj svetih področij zveze dveh in da je na osrečujočo in izpolnjujočo spolnost vredno in čudovito lepo počakati v čistosti, dokler zveza v vseh pogledih ne dozori.

S skoraj odraslimi otroki se je treba pogovoriti o razdiranju zvez, o srčnih bolečinah, ki jih lahko utrpimo ali si zadamo in o pošteni tankočutnosti pri tem.

Treba je jasno povedati svoje mnenje o uporabi kontracepcije, o nenačrtovanih nosečnostih in deviantnih oblikah spolnosti. Še vedno je treba poudarjati, da ima vsak absolutno pravico do besedice: »Ne!« in da siljenje v karkoli na področju telesa nima prostora v nobeni zvezi.

Ni odveč, če zmoremo s skoraj odraslim otrokom podeliti tudi kakšne lastne boje na tem področju. Toliko pač, kot se nam zdi primerno.

Odraslost – izprašajmo si vest

Ne, tukaj ne bom pisala o tem, kako vplivati in se o čistosti pogovarjati z odraslimi otroki. Takrat so zadeve opravljene. Pomembnejše se mi zdi, kako čistost živimo odrasli. Mi smo otrokom vseh starosti prvi in največji zgled.

Kakšen odnos imamo do lastnega telesa? Se zmrdujemo nad pomanjkljivostmi, ali se potrudimo urediti tako, da poudarimo tisto kar je lepo? Smo prepričani, da za lepoto

potrebujemo kopico lepotnih pripomočkov, ali živimo iz čistega in mirnega srca, ki se nam zrcali na obrazu? Se znamo veseliti telesa (ali vsaj delov telesa), ki nam odlično služi? Ravnamo z drugimi tako, kot bi si želeli, da drugi ravnajo z nami, čeprav je ta način okolica včasih označi za naiven?

Si v odnosu s so zakoncem ali s kom drugim dovolimo dvoumne izjave, ob katerih mu postane neprijetno? To kdaj slišijo tudi otroci? Smo prepričani, da se čistost tiče samo telesnega vidika našega bivanja? Se bojimo znakov staranja in hlepimo po »večni mladosti«? Se smejimo umazanim šalam in se takemu šaljenju pridružimo? Kdaj nesramno opravljamo svoje bližnje? Se v telovadnicah in na plažah brez sramežljivosti preoblačimo v javnosti?

Smo prepričani, da se čistost-nečistost tiče samo telesa? Upamo v vsakem trenutku brez zadrege pogledati v obraz svojim bližnjim, svojim otrokom, v svojo dušo, v obličje Boga?